

Uutisruutu

Taideteollisuustoimikunta myönsi syksyllä Tarmo Koivistolle viisivuotisen taiteilija-apurahan. Viimeinen Mämmilä-albumi Täällä tähtikiכון alla on ilmestynyt. Koivisto lopettaa Mämmilän ainakin nykyisessä muodossaan ja jatkaa ilmestymissään kertaan kuussa harventaneeseen Helsingin Sanomien kuukausiliitteeseen paremmin sopivalla uudella sarjalla, joka sijoittuu Helsinkiin. Mämmilän jatkuva tarina ei kestänyt Koiviston mielestä harvaa ilmestymistähtiä. Uusi sarja koostuu kertaluontoisista sivun tarinoista. Koivisto kuitenkin harkitsee tekensä apurahan turvin vielä yhden Mämmilän, joka syntyisi suoraan albumiksi.

Myös Matti Hagelberg sai taideteollisuustoimikunnalta puolivuotisen apurahan. Hagelberg valloittaa myös maailmaa. Ranskassa on julkaistu hänen minialbuminsa *The Sinful Ways of Simpli City and the Birth of Lauri Kenttä, the Champion of God*. Sarjakuvafestivaaleilla Suuri kurpitsa julkisti Hagelbergin kokooma-albumin *Venuksen sulultaani*. Vuodelle 1997 Hagelbergilta on luvassa lisää albumeja niin kotimaassa kuin Ranskassakin. Myös animaatioprojektista on huhuttu.

Sarjakuvapiirtäjä Kati Kovacsille on myönnetty 50 000 markan Nuoren taiteen Suomi-palkinto. Nukkeanimaatioiden tekijä Katariina Lillqvist puolestaan sai Taiteen keskustoimikunnan ja valtion taidetoimikuntien Suomi-palkinnon, sekin arvoltaan 50 000 mk.

Tomi Riionheimon, Hannu Lajusen ja Jari Lehiköisen *Rieku* ja *Raiku* -sarjakuva on saanut Tampereen yliopiston kirjallisuuden ainejärjestön ja yliopiston ylioppilaskunnan kulttuurijaoston myöntämän Pakkastepalkinnon. Ihan Koskenkorvapalkintoon *Rieku* ja *Raiku* ei yltänyt, sen sai paki-noitsija Bisquit.

Merja Heikkinen on taas ollut sarjakuvan asialla Taiteen keskustoimikunnan laskuun. Tällä kertaa Heikkinen on tutkinut graafisten suunnittelijoiden, kuvittajien ja sarjakuvantekijöiden asemaa taidepolitiikan marginaalissa. Tutkimus on julkaistu kirjana nimeltä *Kuvien taitajat*.

Sarjakuvan asema kulttuuripolitiikkaassa oireilee vahvistumisen merkkejä. Kulttuuriministeri Claes Anderson kävi jakamassa juhluvuoden Puupäähätut ja enteili juhlapuheessaan ensimmäistä kertaa ministeriön taholta julkisesti sarjakuvale ihan omaa tukea. Andersonin mukaan taideteollisuustoimikunta on tehnyt Heikkisen selvitysten pohjalta esityksen sarjakuvan tukitoimista ja toimenpiteistä keskustellaan ministeriössä.

Puupäähätutujen jakotilaisuudessa Suomen sarjakuvaseura myönsi sarjakuvaneuvoksen arvon jälleen viidelle ansioituneelle sarjakuvan parissa työskennelleelle henkilölle. Sarjakuvaneuvoksia on nyt kaikkiaan 25 eli yhtä monta kuin sarjakuvaseuralalla toimintavuosia. Tänä vuonna arvonimet saivat Harto Hänninen ja Petri Kemppinen *Hard & Pet* -yhtiöstä, Ari Koskinen sarjakuvan erikoisliikkeestä *Fennicasta*, Leif Paakkalón, joka on käyttänyt sarjakuvaa kehitysyhteistyössä, sekä *Pahkasika*-lehden päätoimittaja Markku Paretskoi.

Juhlavuoden sarjakuva-albumikilpailun voitti Kimmo Turusen piirtämä ja Timo Varpion käsikirjoittama työ *Koira* hyvään kotiin. Palkintona oli 10 000mk ja kustannussopimus *Liken* kanssa. Albumi ilmestyy joskus keväällä. Kunniamaininnat ja 2000mk kukin saivat Samuli Woolstonin ja Minttu Mäntysen *Lumienkeli*, Kristian Huitulan *Tohtori Cyberstein*, Jarmo Somermäen ja Seppo Mannosen *Tuomitti* ja Tapio Puhakan *Universal dreams*.

Suomen sarjakuvaseuran julkaisema *Ruutumatrikkeli* Internetissä laajenee vuoden 1996 loppuun mennessä kymmenellä uudella sarjakuvantekijällä. Samalla päivitetään jo verkkoon sijoitettujen bibliografiat. Vuoden 1997 alussa julkistetaan uutena koululaisille suunnattu sarjakuvantekemisen opas. Seuran Kupla-sivujen osoite on: www.kaapeli.fi/~sarjaks.

Koko Tove ja Lars Janssonin alkuperäinen *Muumi*-sarjakuva on ensimmäistä kertaa saatavissa suomeksi. WSOY:n julkaisema albumisarja täydentyi 24 osaansa. Varsinkaan Lars Janssonin kaikkia Muumeja ei ole koskaan julkaistu meillä kirjoina. Sarjassa on uudet *Juhani Tolvasen* ja vaimonsa *Anita Salmivuoren* suomennokset ja tekstaukset (Erkki Kukkonen). Ne ovat ensimmäiset laadukkaat versiot Muumeista vuosikymmeniin. Käännös-

työssä vierähti seitsemän vuotta. Samoihin aikoihin urakan päätöksen aikaan Lars Jansson täytti 70 vuotta.

Suuren kurpitsan vuosialbumi on taas ilmestynyt. Mukana on kurpitsan ensimmäinen saksalainen taiteilija kautta aikojen. Pääkirjoituksessaan Pauli Kallio lupaa sekä Suurelle että Piennelle kurpitsalle jatkoa ensi vuonnakin vastoin aiempia uhkauksiaan.

Joensuun sarjakuvaseura on julkaissut ensimmäisen tuotteen. *Antologia-lehti* Luurankoja pöytälaatikosta esittelee 18 pohjoiskarjalaista sarjakuvantekijää. Mukana on sekä tuttuja että uusia nimiä. Nelivärisiin pahvikansiin pakattua lehteä voi kysellä osoitteesta Kimmo Niiranen, *Huvilakatu 26 C 69, 80200 JOENSUU*.

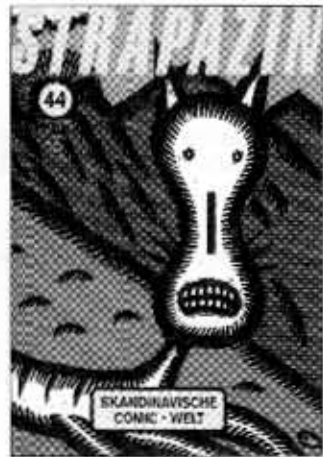
Harto Pasonen on toimittanut *Sarjakuvan vuosikirja 1:n*. *Valliosarjojen* julkaiseman kirjan artikkeleissa käsitellään muun muassa sarjakuvan roolia kouluopetuksessa ja sarjakuvan tutkimotoja.

Tampereen lyhytelokuvajuhlat (5.-9. maaliskuuta) pursuavat taas animaatiota. Luvassa on kolmen näytöksen laajuinen otos Chuck Jonesin tuotantoa, katsaus argentiinalaiseen animaatioon, lisää vuonna -96 esitellyn huikean japanilaisen nukkemestari Kawamoton töitä täydennettynä yhdessä kollegansa Okamoton kanssa ja kaiken huipuksi legendaaristen surrealistien, Quay-veljesten, retrospektiivi.

Tampereella juhlittiin loka-joulukuussa sarjakuvan satavuotisuutta sijoittamalla 26 piirtäjän töitä keskustan valomai-nostauluihin pitkin kaupungin keskustaa. Ulkoilmanäyttelyn järjesti Tampereen nykytaiteen museo.

Helsingissä puolestaan kaupungin liikennelaitos mainosti bussien kyljissä ja metro- ja bussipysäkeillä satavuotista

sarjakuvaa, sarjakuvaseuraa, sarjakuvafestivaaleja ja julkista joukkoliikennettä. Sarjakuvamuotoiset mainokset roikkuvat monien bussien kyljissä vielä pirkään festivaalien jälkeen.

Suomalainen sarjakuva leviää hiljakseen maailmalle Angoulêmen pohjoismaista Nordicomics-näyttelyä odotellessa. Sveitsiläinen laatusarjakuvalehti Strapazin on julkaissut "pohjoismaisen" erikoisnumeron (n:o 44), joka voisi olla melkein yhtä hyvin Suomi-teemanumero. Muita pohjoismaita edustaa yksinään ruotsalainen Max Anderson. Suomesta ovat mukana Pentti Otsamo, Matti Hagelberg, Petri Tolppanen, Katja Tukiainen ja Tapani Rytöhönkä.

Ruotsissa vanha Galago-lehti jatkaa taas ilmestymistään. Formaatti on tällä kertaa tavallisen sarjakuvalehden "Aku Ankka"-koko ja sisällös pelkästään sarjakuvaa. Koska Galago ilmestyy peräti kuusi kertaa vuodessa, ei pelkästään ruotsalainen materiaali riitä. Päätoimittaja Mats Jonsson kertoiikin jo sil-

Rocklehti Rumban päätoimittaja Rami Kuusinen kuoli marraskuun lopulla. Monien muiden toimijensa ohessa Kuusinen tunnettiin lehdensä arvostettuna ja asiantuntevana sarjakuvakriitikkona.

Suomen sarjakuvaseuran vuosikokouksessa 12.11.1996 valittiin seuralle vuoden 1997 hallitus ja puheenjohtaja. Puheenjohtajana jatkaa Petri Tolppanen ja uuden hallituksen kokoonpano on: Jari Hanski, Merja Heikkinen, Jukka Heiskanen, Reija Nieminen, Taina Rasila, Pauli Ruusala, Harri Rönkä, Juhani Tolvainen, Jukka Välfisto, Katja Tukiainen (1. varajäsen), Kaia Miettinen (2. varajäsen) ja Jenni Eräsoo (3. varajäsen). Sarjainfon päätoimittajaksi tulee 1997 ensimmäisestä numerosta lähtien Kivi Larmola.

mälleensä kasaa suomalaisia sarjakuvia kovasti kiinnostuneena muun käännöstavaran (mm. Peter Baggen) lisäyksi.

Ruotsalaisetkin heräsivät juhli- maan sarjakuvan satavuotis- suutta. Göteborgin lokakuu- sille kirjajessuille oli kursuttu sanomalehtisarjakuvan piir- täjiä, sellaisia kuin Mort Walker ja puolikuollut Lee Falk. Lin- jaltaan vanhahtava juhlinta jäi vain pieneksi osaksi järjestä- misä. Vaihtoehtoinen Opti- mal-kustantamo juhli samalla viisivuotista taivaltaan.

Tyylikkäämmiin toimiin Tuk- holmassa, jossa avattiin mar- raskuussa sarjakuvakirjasto Se- rieteket. Kaikkiaan hanke on saanut 1,2 miljoonaa kruunua (noin 840 000mk) ja tilat Sö- dermalmilta. Kirjaston yhtey- dessä toimii myös sarjakuva- koulu ja jatkossa siellä järjestetään näyttelyitä. Projekti työllis- tää työttömiä nuoria ja kirjaston kalusteet on suunnitellut suoma- lainen Valvomo-ryhmä. Sarjaku- via Serieteket aikoo ostaa 150 000 kruunulla vuodessa.

Tanskalaista Peter Madsenin luotsaama Vallballe-sarjakuvaa julkaistaan Yhdysvalloissa. Asi- alla on Fantasy Light-kustan- tamo, joka on aiemmin julkai- suust muun muassa Pikoja ja Fantasiota ja Valeriania.

Tanskan sarjakuvantekijöiden yhdistys Danske Tegneserieska- bere on tekemässä 188-sivuis- ta englanninkielistä kirjaa jos- sa esitellään maan ammatti- piir- täjiä. Puolensadan tekijäesitte- lyn lisäksi mukana on heidän bibliografiansa sekä 40 sivun artikkeli vuoden 1975 jälkei- sestä tanskalaisesta sarjakuva- sta. Teoksen kirjoittaa Anders Hjort-Jørgensen, Tanskan sar- jakuvamuseon ylläpitäjä. Kir- jaa levitetään ilmaiseksi ulko- maisille kustantajille ajatukse- na tehdä tanskalaisia piirtäjiä tunnetuiksi maailmalla. Rahat tulevat Kopiaosta vastaavan Copy-Danin valokopiointikor- vauksista sekä kulttuuriminis- teriön sarjakuvatuesta.

Italian posti julkaisi lokakuu- sa kaksi sarjakuva-aiheista pos- timerkkiä. 750 liiran merkissä

on Tex Willer ja 850 liiran merkissä Corto Maltese. Mer- kien painos on kolme miljoonaa kappaletta.

21. syyskuuta julkaistu, van- Hammen käsikirjoittama ja Ted Benoitin piirtämä uusi Blake & Mortimer -albumi L'affaire Blake kerätään takai- sin kaupoista. Belgian oikeus- laitoksen määräämään tempa- kukseen liittyy albumia edelleen kauppaaville myymälöille ase- tettu 10 000 Belgian frangin uhkasakko. Asian vei oikeuteen Fondation Jacobs, joka syyttää julkaisija Dargaud'n käyttä- neen Jacobsin nimeä liian isona albumin kannessa. Lukijat saattavat säätöön mukaan ym- märtää kyseessä olevan itse Ja- cobsin työ. Dargaud päätti välttää oikeusprosessiin, vetää albumit takaisin kaupoista ja toimittaa ne takaisin uudella kannella.

Angoulêmen sarjakuvafestivaal- it järjestetään taas 22.-26. tammikuuta. Tarjolla on poh- joismaisen Nordicomics-näyt- telyn lisäksi muun muassa Her-

leuranin yhteiskunnalliset satiirit, mm. albumin Rejsen til Saturn (1977) ja yhdessä veljensä Jesperin kanssa teh- dyt dekkariparodiat Pirelli&Firestone (kolme al- bumia 1979-82). Hän oli selkeästi vasemmistolainen mutta poikkesi suuresti sen ajan suomalaisesta poliitri- sesta ilmapiiristä, jätti pans- sarivaunun koriin. Deleuranin antrioritaarisuus ja hilpeä anarkismi toivat suo- malaiselle lukijalle aikanaan tuulahduksen oudosta maa- ilmasta.

Claus Deleuranin pila- piirroksia näkyi myöhemmin Suomesakin mm. kehitysyh- teistyöpanfleeteissa ja ydinvoi- man vastaisissa yhteyksissä. Deleuranin kaikkea muuta kuin dogmaattinen yhteis- kunnallisuus toi hänelle luki- joita laajalti yli samoin ajatte- levien.

rimanin Crazy Kat -näyttely.

Pariisissa, Kansatieteellisessä museossa on esillä Asterix-näyt- tely ensi huhtikuun 21. päivään saakka. Näytellyssä on esillä muun muassa ensimmäisiä Aste- rix-kuunnoksia vuodelta 1959 ja muinaisen Gallian ja Rooman aikuisia käsioita. Pariisista näyt- tely jatkaa Montrealiin.

Ranskassa Annecyssa järjeste- tään taas Euroopan hienoim- mat animaatiofestivaalit 26.-31. toukokuuta. Tapahurma juhlii 40 vuotista taivaltaan ja paikalla on ainakin Tampereel- lakin ihastuttaneen Kawamo- ton nukkejen näyttely.

Yhdysvaltain värväämänä Ter- räsmies varoittaa uudessa seik- kailussa Bosnian lapsia sodan jäljiltä jääneiden miinojen vaa- roista. Tappava perintö -nimis- tä kirjasta jaetaan Yhdysvaltain hallituksen kustannuksella bosnialaisissa kouluissa, saira- loissa, orpokodeissa ja pako- laiskeskuksissa. Se on painettu- sekä latinalaisilla että kyrillisil- lä kirjaimilla, jotta kaikki väes- tönosat pystyvät lukemaan sitä. Hyvien töidensä ohella Terä- smiehen huhutaan aikovan avi- oon (eikös se jo ole naimisissa - vai kuoliko se vain?)

Eurooppalainen sarjakuva kier- tää parhaillaan Yhdysvaltoja massiivisena näyttelyinä. Angoulêmen festivaalin ja sarja- kuvakeskuksen laatima näytte- ly sukkuoi ympäri jenkkilää aina ensi syksyyn saakka. Mu- kana on liki sata eurosarjaku- vataiteilijaa.

Alan Mooren ja Eddie Camp- bellin suururakka From Hell, suomeksi Helvetistä, on eden- nyt kymmenenteen ja viimei- seen osaansa. Viiltäjä-Jackin komea tarinan holistinen tul- kinta päättyi Alan Mooren esoteerisiin aivoituksiin, jotka eivät välttämättä ole sopusoi- nussa saagan muiden osien kanssa. Suomessa sarja on eden- nyt jo kolmanteen albumiin.

Murtosaari Sarjakuvatekijöiden Johtoon

Sarjakuvapiirtäjien, -käsikir- joittajien, -kääntäjien ja - tekstaajien ammattiyhdistys Sarjakuvantekijät ry piti vuosikokouksensa sarjakuvafesti- vaalin yhteydessä. Timo Varpio jätti puheenjohtajuus- den ja uudeksi puheenjohta- jaksi valittiin Jukka Murto- saari. Muiksi hallituksen jäse- niksi valittiin samoin yksi- mielisesti Tarmo Koivisto, Marri Hagelberg, Jukka Heis- kanen, Kivi Larmola, Harri Hannula ja Noora Paakkane- nen. Asiamiehenä jatkaa Heikki Jokinen, hän antaa edunvalvontaan liittyvää jä- senneuvontaa.

Yhdistys sai rekisteröinti- päätöksen syyskuussa ja hy- väksyttiin Kopiaoston jäseneksi pian sen jälkeen. Kopiaosto valvoo valokopiointia kou- luissa, järjestöissä, yrityksissä ym. ja toimii tekijänoikeus- tien haltijoiden valtuuttamana kopiokorvausten kerääjä- nä. Ne tilitetään laskennalli- sen kaavan mukaan eri alojen tekijäjärjestöille. Sarjakuvan- tekijöiden jäsenyyden myötä myös sarjakuvaa tekville saattaa avautua mahdollisuus Kopiaosto-apurahoihin. Mi-

ten, koska ja millaisiin, sitä ei vielä pysty sanomaan.

Ensi vuoden toiminnassa yhdistys painottaa tekijöiden etujen valvontaa eri yhteyk- sissä. Se antaa neuvontaa ve- roasioissa, tekijänoikeuspul- missa ja sosiaaliturvakysy- myksissä sekä pitää yhteyksiä sarjakuvantekijöiden ase- maan vaikuttaviin viran- omaisiin.

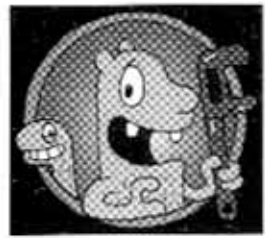
Ensi vuonna julkaistaan - rahoituksen onnistuessa - Sar- jakuvantekijän selviytymis- pas. Se sisältää keskeiset asiat joita ammattimaisen sarjaku- vantekijän on tunnettava.

Tällä hetkellä yhdistyk- sessä on 54 jäsentä, sen edus- tavuus ammatikseen tai elin- keinokseen sarjakuvaa tekevi- en keskuudessa on hyvä. Am- mattimaisuus tulkitaan siten, että piirtäjällä tai käsikirjoit- tajalla on oltava takanaan vä- hintään yksi, kääntäjällä kaksi ja ja tekstaajilla kolme albu- mia tai vastaava määrä lehdis- siä julkaistua sarjakuvaa. Uu- det jäsenet ovat tervetulleita, vain kattava yhdistys pystyy tehokkaaseen edunvalvon- taan.

Heikki Jokinen

Stuck Rubber Baby sai parhaan uuden graafisen albumin pal- kinnon ja Brian Talbotin One Bad Rat vastaavan kokooma- albumin pysyin. Alan Moore nimettiin parhaaksi käsikirjoit- tajaksi From Hellistään. Com- ics Journal palkittiin taas parhaana sarjakuvia käsittele- vänä julkaisuna ja satavuotis- juhlapostimerkit parhaana sar- jakuviin liittyvänä tuotteena. Kunniahalliin korotettiin Hal Foster, Bob Kane, Winsor Mc- Cay ja Alex Raymond. Moisel- la vauhdilla ehdokkaista taitaa kohta tulla pulaa.

Tenavien tekijä Charles Schulz on saanut oman nimikkoähten- sä kalifornialaiseen kuuluisaan jalkakäytävään Hollywood Bou- levardin Walk of Famella.

JASSO -ARVONTA

Jasso ja kuumuikut -albumissa julistotun puuhalehtäväki-pailun arvonta suoritettiin Suomen sarjakuvaseuran festivaaleilla 13.10.1996. Arvonnan palkinnot ja voittajat olivat seuraavat:

1. palkinto Jasso-guassimaalaus: Jari Aho, Helsinki.
 2. palkinto Häntä-uistin: E. Eroma, Naantali.
 3. palkinto Jasso-muki: Mika Kärrnä, Kerava.
 4. palkinto Jasso-t-paita: Jouni Hokkanen, Helsinki.
 5. palkinto Jasso-lippis: Janne Penttilä, Turku.
 - 6.-10. palkinto Jasso-postikortisarja: Raiju Jussila, Helsinki; Iiona Ojanen, Jyväskylä; Rea Kemppainen, Pihlpuudas; Risto Blom, Tampere; Riikka Saar, Helsinki.
- Lisäksi arvottiin yllätyspalkintoina kolme kappaletta uutta Jasso ja hännän kunnissapito -pötkaria, jotka menivät seuraaville: Teemu Kaula-aho, Kuopio; Peter Lindblom, Helsinki; Mira Tontunen, Tampere.

Bulmatehtävien oikeat vastaukset olivat:

1. Hana C.
2. Marmeladia viinreilä, hilloimunkkeja pullaa, patonkia, ässiä, juusinsarvia, sämpylöitä, leyyjuja ja juustokakkua.
3. 16 tähtä.
4. Kumpikaan ei osunut kymppiin (eikä edes tauhuun!)
5. Naapuri ei palautanut taitas. Täysin oikeita vastauksia ei tullut yhtään kappaletta, mikä kertonee jotain tehtävien vaikeusasteesta. PALJON ONNIA KAIKILLE VOITTAJILLE!